Základní škola a Mateřská škola Dobrá Voda u Českých Budějovic,

Na Vyhlídce 6, 373 16 Dobrá Voda u Českých Budějovic

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Autor	**Mgr. Růžena Koubová**
Vzdělávací oblast/Obor:	Člověk a příroda/Chemie
Třída:	VIII.
Datum tvorby:	10.3.2013
Datum zařazení do výuky a zapsání do třídní knihy:	11.3.2013
Jazyk:	Čeština
Název DUM:	VY_32_INOVACE_CH.8.37
Téma:	Chemie pro 8. a 9. ročník Anorganické látky
Klíčová slova	oxidy, oxidační číslo, vzorec, název

ANOTACE

Druh materiálu:	**Prezentace**
Ročník:	8.
Pomůcky:	-
Inovace:	Materiál slouží k výuce, k zápisu do sešitu a podporuje aktivní procvičování učiva s užitím interaktivní tabule
Metodické pokyny:	Str. 5 – žáci si s pomocí prezentace zopakují znalosti o anorganických sloučeninách – po kliknutí kontrola Str. 6 – charakteristika oxidů – žáci si procvičí hledání oxidů mezi ostatními sloučeninami – po kliknutí kontrola Str. 7 – tabulka – koncovky oxidačních čísel – opakování Str. 8 – názvosloví oxidů – zápis do sešitu Str. 9-10 – tvoření vzorce z názvu – vzorový příklad a procvičování Str. 11-12 – tvoření názvu ze vzorce – vzorový příklad a procvičování
Očekávaný výstup:	Žák umí určit oxidační číslo atomů prvků v oxidech, umí zapsat z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy

OXIDY

OPAKOVÁNÍ

1) rozděl dané sloučeniny na dvouprvkové a tříprvkové – podtrhni je:

$NaCl$, H_2SO_4, KOH, CO_2, PCl_3, $CuCO_3$, I_2O_5, H_2O

2) Jaké oxidační číslo v halogenidech mají chlor, brom, jod a fluor?

3) Co udává oxidační číslo atomu prvku?

OXIDY

Dvouprvkové sloučeniny kyslíku s jinými prvky (starší název kysličníky)

Název je dvouslovný:

PODSTATNÉ JMÉNO	PŘÍDAVNÉ JMÉNO
oxid	hlinitý

ÚKOL:

Z daných sloučenin vyber a podtrhni vzorce oxidů.

$NaCl$, $NaOH$, K_2O, SCl_4, CaO, PbS, Al_2O_3, H_2SO_4

NÁZVOSLOVÍ PRVKŮ - PŘÍPONY PŘÍDAVNÝCH JMEN

OXIDAČNÍ ČÍSLO	PŘÍPONA
I	
II	
III	
IV	
V	
VI	
VII	
VIII	

NÁZVOSLOVÍ - PRAVIDLA

1) **křížové pravidlo** – co je v názvu na prvním místě, je ve vzorci na místě druhém a naopak
2) **oxidační číslo prvků** - zapisujeme ho vpravo nahoře ke značce prvku
3) ve vzorcích dvouprvkových sloučenin má jeden prvek **kladné** a druhý **záporné** oxidační číslo
4) součet oxidačních čísel ve vzorci = **0**
5) **oxidační číslo kyslíku v oxidech je vždy –II** (O^{-II}), oxidační číslo druhého prvku se řídí koncovkou přídavného jména

VZOROVÝ PŘÍKLAD – TVOŘENÍ VZORCE

- oxid fosforečný
- P O
- $P^{+V}\ O^{-II}$
- $P_2^{+V}\ O_5^{-II}$
- P_2O_5

Pozor:

- oxid zinečnatý
- Zn O
- $Zn^{+II}\ O^{-II}$
- $Zn_2^{+II}\ O_2^{-II}$
- ZnO

PROCVIČOVÁNÍ

- oxid křemičitý
- oxid měďný
- oxid chloristý
- oxid stříbrný
- oxid bromičný
- oxid železnatý

ŘEŠENÍ

VZOROVÝ PŘÍKLAD – TVOŘENÍ NÁZVU

Al_2O_3

1) napíšeme oxidační číslo halogenu: $Al_2O_3^{-II}$
2) poněvadž součet oxidačních čísel ve sloučenině je roven **0**, musí být oxidační číslo AL^{III} $2 . x + 3 \cdot (-2) = 0$

$x = 3$

3) název je **oxid hlinitý**

PROCVIČOVÁNÍ

Na_2O

CaO

SO_3

Mn_2O_7

Fe_2O_3

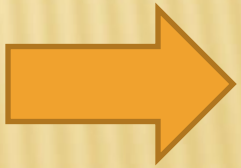
ŘEŠENÍ

ŘEŠENÍ

- Oxid sodný
- Oxid vápenatý
- Oxid sírový
- Oxid manganistý
- Oxid železitý

ŘEŠENÍ

- SiO_2
- Cu_2O
- Cl_2O_7
- Ag_2O
- Br_2O_5
- FeO

CITACE A ZDROJE:

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Růžena Koubová.

Materiál vznikl v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost – projekt EU peníze školám.